GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ: la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE: O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 74. *Mercurĭ 3 (15) Aprilie* **1885.**

Nou abonamentŭ la „*Gazeta Transilvaniei.*“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **9 franci** în aurŭ séu în hâr-
„ șése „ **18** „ tiă cu adausulŭ a-
„ unŭ anŭ **36** „ giului.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 2 (14) Aprilie 1885.

Unulŭ din organele de frunte ale opoșițiunei moderate maghiare aséměnă statulŭ ungarŭ de aḍĭ cu o corabiă, care plutesce pe imensulŭ oceanŭ fără cârmă tare și fără compasŭ. Valurile suntŭ liniștite și sórele lucesce încă pe firmamentŭ. Corabia se mișcă purtată de vêntulŭ linŭ alŭ mării în susŭ și în josŭ, dar nicĭ o țintă, nicĭ unŭ viitorŭ sigurŭ nu-i surîde; nimenea nu scie unde o vorŭ duce valurile capriciósе; cârmaciulŭ și-a perdutŭ facultatea de a o mai conduce.

Ce-o sĕ fie de acéstă corabiă — întrébă numita fóiă — dacă viscolele ce dormŭ încă aḍĭ la fundulŭ mării se vorŭ descătușá și vorŭ cutrierá lumea întrégă?

Eunucii politicĭ, cari încunjură aḍĭ pe cârmaciulŭ fâr' de cârmă, se gândescŭ ei óre la o asemenea eventualitate, orĭ suntŭ de părere că marea va rĕmâné în vecĭ totŭ așa de lină ca acum?

Când a ḍisŭ, că cârmaciulŭ statului și cu ajutorii sĕi nu se pregătescŭ pentru a întêmpina furtuna, ce póte întuneca cerulŭ patriei, organulŭ opoșițiunalŭ de sigurŭ, că nu s'a gânditŭ la talismanulŭ, ce'lŭ ducŭ ei cu sine, la pânza maghiarisărei? De vorŭ întinde acésta pânză în potriva viscolului cine dintre cei ce încungiură aḍĭ pe norocosulŭ cârmaciu va mai fi în dubiu, că naia va sbura dreptŭ în portulŭ salvatorŭ?

Povoiulŭ slavŭ, chaosulŭ ce se póte nasce în Orientŭ în casulŭ unui rĕsboiu dintre Rusia și Anglia, crisa financiară și economică, tóte aceste suntŭ nimicŭ fată cu puterniculŭ catargŭ alŭ maghiarismului militantŭ. Adevĕratulŭ periculŭ consistă în agitațiunile propriilorŭ fii ai patriei. Dacă aceste agitațiunĭ vorŭ fi sdrobite, cine de ce se mai póte teme?

Marinarii se adună în Clușiu, ca sĕ sfințéscă pânza salvatóre a maghiarismului violentŭ, și ce se întêmplă?

Ludovicŭ Kossuth trămite binecuvêntarea sa prin firulŭ electricŭ. Bĕtrânulŭ guvernatorŭ, personificarea fanatismului de rassă modernŭ, ce îmbată aḍĭ pe conducĕtorii corabiei și pĕ argații lorŭ, le adreséză acestora din Turinŭ următórele cuvinte:

„Transilvania e mâna dréptă a patriei nóstre. Fiecare palmacŭ de pĕmêntŭ, ce se pierde aicĭ pentru maghiarismŭ, amenință caracterulŭ de statŭ milenarŭ alŭ patriei nóstre maghiare. A paralisá în direcțiune patriotică agitațiunea disolvătóre inimică Maghiarilorŭ, a susținé maghiarismulŭ, a recâștigá terêmulŭ pierdutŭ, a desvoltá cultura maghiară: este o nisuință a propriei apĕrări, pe care ar trebui sĕ-o sprijinéscă fiecare ungurŭ. Oferŭ 100 fl. pentru fondulŭ reuniunei. Primiți acestŭ obolŭ cu indulgență dela Maghiarulŭ făr' de patriă.“

Bucuriă nespusă între marinarii-eunucĭ politicĭ, căcĭ Kossuth vorbesce și cuvintele ce le pronunță îi suntŭ șoptite de însușĭ „Dumneḍeulŭ Maghiarilorŭ.“ Banii ce-i trămite suntŭ „banĭ sfințĭ.“ Cerulŭ se deschide și ângerii strigă: Gloriă celorŭ ce arboréză drapelulŭ maghiarisărei. Mamelucii din tabera guvernamentală îșĭ sărŭ din piele de fericire, că Kossuth, însușĭ Kossuth întinde mâna stăpânului lorŭ și glasulŭ lui sĕ unesce cu glasurile cetei lorŭ.

Așa este. Causa maghiarisărei trebue sĕ fie sfântă, décă Kossuth o ḍice. Póte sĕ hotărască Sașii și Românii din județulŭ Bistrița-Năsĕudŭ câtŭ vorŭ voi, că nu este bine ca funcționarii județenĭ sĕ ia parte la o reuniune cu nisce năsuințe, ce turbură pacea dintre naționalitățĭ, căcĭ puternicului Tisza îi este întru nimicŭ d'a anulá decisiunea lorŭ și — însușĭ Kossuth dă întărire acestei procederĭ.

Marea e încă lină și sórele lucesce cu blândețe asupră-i. Ce va fi însĕ de corabia statului dacă o furtună grea va năvălì asupră-i. Fi-vorŭ de ajunsŭ ordonanța lui Tisza, obolulŭ lui Kossuth și entusiasmulŭ celorŭ mititei din Clușiu d'a o salvá? —

CRONICA POLITICĂ.

Cu mare încordare se aștéptă scirile din Londra și din Petersburg în cestiunea încăerărei dela rîulŭ Kușk, căcĭ după cum stau lucrurile până acum, nimenea nu póte ḍice, că pacea europénă n'ar fi amenințată. Dacă conflictulŭ de graniță afganŭ nu se va puté altfelŭ resolva decâtŭ prin rĕsboiu, atuncĭ e mare temere că și alte puterĭ europene vorŭ fi târîte în vêrtejulŭ evenimentelorŭ. Cea dintâiŭ putere, care va suferi urmările unui rĕsboiŭ anglo-rusŭ, este Turcia și de atitudinea ce o 'va lua ea atêrnă multŭ chiar starea peninsulei balcanice. Cacĭ, dacă Pórta va permite flotei engleze sĕ trécă prin Dardanele, Rusia va considera acestŭ pasŭ ca o dușmăniă din partea Porțiĭ și ar putea ridica marĭ furtunĭ la Balcanĭ, în fața cărora Austro-Ungaria nu va sta niciĭdecum indiferentă. Atuncĭ întêlnirea dela Skiernevice s'a făcutŭ în vederea acestorŭ evenimente și tóte asigurările de pace date de diferitele cabinete au fostŭ numai unŭ paravanŭ, dupa care s'au pregătitŭ evenimentele ce se desfășóră, au fostŭ făcute mai multŭ pentru liniștirea momentană a popórelorŭ. Telegramele cele mai nouĕ, ce e dreptŭ, spunŭ, că Bismarck 'șĭ-ar fi luatŭ asupră'șĭ sarcina de a împăca pe cele două state ce stau sĕ 'și mĕsóre puterile, și dacă cancelarulŭ germanŭ voiesce în adevĕrŭ pace, atuncĭ negreșitŭ că 'l va succede a înlătura pericolulŭ ce amenință pacea Europei, și ne îndreptățește a crede acésta împrejurarea, că Bismarck, când a voitŭ, a resolvatŭ cestiunĭ și mai grele. »Voss. Ztg.« anunță, că guvernulŭ germanŭ a propusŭ atâtŭ în Londra, câtŭ și în Petersburg, ca cérta de granițe sĕ se supună hotărîrei unei puterĭ neutre. Pe de altă parte »Kreuzztg« e informată din Parisŭ, că ambasada rusă de acolo nu scie nimicŭ de vre-o mijlocire a Germaniei; ba din contră plecarea marelui principe Nicolae la Petersburg se consideră ca o dovadă, că situațiunea e fórte seriósă.

*

»Economist« din Londra, scriindŭ despre conflictulŭ afganŭ, ḍice că pentru Rusia rĕsboiulŭ nu însemnéză altceva, decâtŭ bancruta însoțită póte și de o revoluțiune; din contră pentru Anglia ar fi favorabilŭ comerțului. Unŭ rĕsboiu între Anglia și Rusia ar fi negreșitŭ o calamitate, ḍice numitulŭ ḍiarŭ, dar suntŭ ocasiunĭ, carĭ silescŭ o națiune sĕ alégă între rĕsboiu și insultă națională, și acțiunea lui Komarov ne dă o astfelŭ de ocasiune. Inainte de a începe tratărĭ de înțelegere, Lumsden cere, ca trupele rusescĭ sĕ se retragă. »Statist« nu mai pune nicĭ unŭ prețŭ pe angajamentele rusescĭ; Anglia trebue ia în apĕrare pe Emirulŭ Afganistanului, dacă nu vrea sĕ se vadă în fața a doi dușmanĭ. »Spectator« susține, că rĕsboiulŭ e inevitabilŭ, dacă acțiunea lui Komarov nu se desaprobéză și trupele rusescĭ nu se retragŭ; numitulŭ ḍiarŭ nu crede, că guvernulŭ rusŭ va împlini cererea Angliei. »Globe« îșĭ esprimă părerea, că timpulŭ până la sosirea rĕspunsului lui Komarov despre causa ciocnirii dela Kușk, îl va folosi Rusia spre a se pregăti pentru o invasiune a trupelorŭ sale în Afganistanŭ. »Globe« recomandă, ca lordulŭ Dufferin, vice-regele Indiei, sĕ trimétă unŭ corpŭ de armată la Quettah, deórece rĕspunsulŭ lui Komarov are sĕ fie nesatisfăcĕtorŭ; guvernulŭ englesŭ sĕ profite de acestŭ timpŭ, concentrândŭ în Belugistanŭ o armată puternică. O telegramă din Londra cătră »Frankfurter Zeitung« spune, că ministrulŭ englesŭ de rĕsboiu Hartington proiectase sĕ propună Luna trecută, în camera comunelorŭ, convocarea primei reserve a armatei în numĕrŭ de 60,000 de ómenĭ, a miliției întregĭ și a reservei flotei pentru scopurĭ de apĕrare.

*

In privința meetingurilorŭ ce le țînŭ Sêrbii macedonenĭ, »N. fr. Presse« a primitŭ din Sofia o scrisóre, în care i se comunică, că meetingulŭ din Pirot a fostŭ opritŭ de guvernulŭ sêrbescŭ de téma unei contra demonstrațiunĭ bulgărescĭ. Agitatorii politicĭ ai Serbiei voiescŭ sĕ se recompeseze regatulŭ lorŭ cu teritoriile sêrbo-macedonene pentru ocuparea Bosniei și Erțegovinei de cătră Austro-Ungaria și se crede, că chiarŭ guvernulŭ sêrbescŭ 'șĭ-arŭ avé mâna în jocŭ, sprijinindŭ aceste agitațiunĭ din tóte puterile. Calendarulŭ sêrbŭ »Vardar«, ce s'a introdusŭ în Macedonia, ar fi, se ḍice, unŭ mijlocŭ de agitațiune pusŭ în lucrare chiarŭ de guvernulŭ sêrbescŭ. Dacă acesta a interḍisŭ ținerea meetingului sêrbŭ în Pirot, acésta a facut'o ca sĕ nu compromită pe acei politicĭ sêrbĭ, carĭ 'șĭ-au înscrisŭ pe stindardulŭ lorŭ „idea marei Sêrbii« și carĭ combatŭ politica orientală a Austro-Ungariei. Totŭ așa, ḍice corespondentulŭ lui »N. fr. Presse«, stă lucrulŭ și cu meetingulŭ intenționatŭ în Belgrad asupra cestiunei bosniaco-erțegovinene; elŭ susține că acestŭ meetingŭ este mai multŭ o demonstrațiune în contra Austro-Ungariei, decât în contra Bulgariei.

*

»Pol. Corr.« află din Petersburg, că ministrulŭ rusŭ de rĕsboiu a presentatŭ consiliului imperialŭ unŭ proiectŭ de a se recruta în anulŭ acesta 230,000 de ómenĭ. Acelașĭ ḍiarŭ e informatŭ din Odesa, că admiralulŭ din Nikolajev a primitŭ ordinŭ dela marele admiralŭ, marele principe Alexis, ca sĕ înarmeze câtŭ mai repede și sĕ țiă în serviciu corăbiele de rĕsboiu ancorate în acelŭ portŭ. La începutulŭ lui Maiu corăbiile sĕ plutéscă deja pe mare. Prin urmare tóte semnele suntŭ că rĕsboiu va fi între Anglia și Rusia.

Procesulŭ din Deva

VI.

Actŭ de acusațiune.

(Urmare din Nr. de erĭ).

Relativŭ la legea de naționalitate a amintitŭ încă și aceea, că ar fi datoria guvernului, la numirea funcționarilorŭ sĕ fiă cu privire la naționalitățile, cari în respectivele cercurĭ facŭ maioritatea — și apoi cu considerare la aceste sĕ se numéscă președinții tribunalelorŭ și comiții supremĭ.

Pune întrebarea: cățĭ funcționarĭ românĭ sunt la judecătorii și alte funcțiunĭ de statŭ? Este óre corĕspunḍĕtorŭ numĕrulŭ funcționarilorŭ românĭ numĕrului de trei milióne alŭ Românilorŭ? Cățĭ comițĭ supremĭ românĭ sunt? Rĕspunsŭ: nicĭ unulŭ. — La care oficiu de statŭ se potŭ ei (Românii) folosi de limba lorŭ propriă? — La nicĭ unulŭ, ci din contră la judecătorii și la autoritățile politice se încheiă protocóle în o astfelŭ de limbă, pe care

poporulŭ românŭ nu o pricepe, de unde apoi se nascŭ daune marĭ.

Legea despre naţionalitate, sancţionată de Maiestatea Sa, nu este luată în consideraţiune; guvernulŭ nu'şĭ face datoria; legile sancţionate nu le pune în aplicare. Cum vorŭ puté avé dar încredere faţă cu unŭ guvernŭ, care numai acele legĭ le aplică asupra lorŭ, carĭ vorbescŭ despre sarcinĭ, dar nu şi pre acele, carĭ sunt favorabile; şi după ce ei sunt eschişĭ de la funcţiunĭ, suntŭ eschişĭ totodată şi din camera deputaţilorŭ, căcĭ de-o parte funcţionarii nu aplică legile aşa, cum ar trebui, ér pe de altă parte, fiindŭ legea electorală atâtŭ de măiestrită, încâtŭ, avêndŭ în vedere cercurile electorale împărţite cu nedreptulŭ, vre-o trei mii alegĕtorĭ maghiarĭ alegŭ unŭ deputatŭ, până când 40—50 mii de Românĭ abia alegŭ unulŭ; astfelŭ, deşi legile la aparinţă sunt drepte şi liberale, în faptă însĕ se comitŭ cele mai marĭ nedreptăţĭ.

Aceste tóte dovedescŭ, că guvernulŭ faţă cu naţiunea română nu este sincerŭ, ci din contră o persecută de aci urméză, că încrederea lorŭ (a Românilorŭ) faţă cu guvernulŭ scade pe ḑi ce merge.

Mai departe a amintitŭ, că acuma religiunea şi naţionalitatea lorŭ este ameninţată de unŭ mare pericolŭ, că Românii sunt locuitorii vechĭ ai ţĕrei, éră Uungurii străinĭ, carĭ numai prin ocupaţiune au devenitŭ stăpânitorii situaţiunei, ceea ce nu o iau în considerare; că prin proiectulŭ de lege despre scólele secundare voiescŭ a le scóte limba din biserică, ca şi către D-ḑeŭ sĕ se róge în limba maghiară, astfelŭ deschiḑêndŭ terenulŭ unei limbe străine; că desdăunarea urbarială a fostŭ făcută în folosulŭ Ungurilorŭ şi în detrimentulŭ Românilorŭ.

Avêndŭ în vedere, că Avramŭ Tincu, — parte conformŭ propriei sale recunóscerĭ, parte conformŭ fassiunelorŭ de martorĭ — tóte acestea le-a ḑisŭ; considerândŭ, că tóte acestea nu stau nicĭ într'o legătură cu cele douĕ propunerĭ suplimentare provocate de dênsulŭ, nicĭ nu formézā unŭ ce întregŭ, carele ar fi în consonanţă cu acele, ci ele suntŭ unŭ conglomeratŭ de frase bombastice, ceea ce asupra masei conferinţei, de o cultură inferióră, n'a produsŭ alt-ceva, decâtŭ ură; — considerândŭ, că acestea observaţiunĭ bombastice, în mijloculŭ unui sgomotŭ mare, au fostŭ împărtăşite de aprobarĭ:

Este nenegabilŭ că acusatulŭ, în decursulŭ vorbirei sale, a fostŭ inspiratŭ de ura naţională, dândŭ aceste vorbirĭ astfelŭ de direcţiune, prin care a fostŭ condusŭ pe unŭ têrêmŭ alunecosŭ; şi agerimea construcţiunilorŭ sale a avutŭ de scopŭ în modŭ evidentŭ, a aţâţa ura valachilorŭ în contra Ungurilorŭ; şi ce e dreptŭ, şi-a ajunsŭ scopulŭ, căcĭ nu numai în decursulŭ adunărei s'au arătatŭ iritaţiunĭ, ci numai decâtŭ după acésta adunare, ca o consecuenţă a ei, în părţile Zarandului s'au ivitŭ ast-felŭ de întêmplărĭ, din ansa cărora, chiarŭ pentru delictulŭ agitaţiunei succesive în scurtŭ timpŭ au fostŭ puse în cursŭ trei investigaţiunĭ criminale separate înaintea judecătoriei reg. de cercŭ din Baia de Crişiu, ceea-ce se va dovedi cu actele, cari suntŭ a se procura. Conformŭ acestora, intenţiunea acusatului Avramŭ Tincu îndreptată spre agitaţiune — pe lângă tótă negarea sa — este documentată.

Ioanŭ Papiu, ce e dreptŭ, négă, că dênsulŭ prin cuvêntulŭ presidialŭ de închidere ar fi impusŭ poporului românŭ, ca cele auḑite sĕ şi-le noteze bine şi sĕ le rĕspândéscă şi între cei carĭ n'au fostŭ de faţă, dér considerândŭ, că acusatulŭ a datŭ cuvêntulŭ lui Avramŭ Tincu, cuvêntŭ, carele după enunţarea conclusului, a fostŭ de prisosŭ şi că oratorului nu i-a retrasŭ cuvêntulŭ, deşi acesta în continuu a vorbitŭ cu scopŭ de a produce agitaţiune, ci acele construcţiunĭ de unŭ efectŭ periculosŭ le-a ascultatŭ şi a lăsatŭ sĕ fiă auḑite până în sfêrşitŭ; şi considerândŭ, că a ţinutŭ adunarea în biserică, cu unŭ poporŭ, carele întrunesce în sine numai religiunea, dar nu şi naţionalitatea (egy vallást és nem nemzetiséget egyesitő népel) şi astfelŭ i-a datŭ o ponderositate mai mare, prin urmare scopulŭ i-a fostŭ a produce efectŭ; şi considerândŭ, că cuvêntulŭ de închidere prin fasiunea martorilorŭ este doveditŭ; faţă cu negaţiunea sa, participarea la delictulŭ de agitaţiune, adecă conlucrarea, aţintită spre producerea urei între Valachĭ şi Ungurĭ, este documentată.

Martorii apĕrătorĭ ascultaţĭ, neputendŭ adeveri prin fasiunĭ precise scusele acusaţilorŭ, probele de mai susŭ n'au fostŭ nicĭ decâtŭ micşorate prin deposiţiunile lorŭ.

Condiţiunile prescrise în § 156 a procedurei criminale, neputêndŭ fi aplicate faţă cu acusaţii, ei au fostŭ lăsaţĭ şi mai departe pe piciorŭ liberŭ.

Din şedinţa tribunalului reg. ca forŭ criminalŭ, ţinută în 29 Septemvre 1883.

Solyom Fekete m. p. preşedinte. Bodó Sándor m. p. natorŭ.

Contra acestui actŭ, acusaţii au însinuatŭ recursu.

VII.

Apelulŭ d-lui Ioanŭ Papiu.

Onorabilŭ Tribunalŭ reg.!

In procesulŭ criminalŭ, intentatŭ contra d-lui Dr. A. Tincu şi subscrisului, pentru delictŭ de agitaţiune, însinuândŭ deja apelŭ contra actului de acusaţiune de datulŭ 29 Septemvre 1883. Nr. 4598/83 crim., îmĭ i-au voiă a presentá Motivele apelului în următórele:

1. In sensulŭ § 1 din codulŭ penalŭ, numai acelŭ faptŭ se consideră de crimă séu delictŭ, pe care legea ilŭ declară de atare; — deórece însĕ faptele séu neglesele espuse în actulŭ de acusaţiune nu conţinŭ unŭ subtractŭ, la care sĕ se pótă aplică §§-ii 171 şi 172 din cod. pen., prin urmare investigaţiunea neavêndŭ basa legală este a se sistá; ba nicĭ ordinarea ei n'a avutŭ vreunŭ înţelesŭ basatŭ.

2. O resoluţiune de acusaţiune numai în acelŭ casŭ póte avé locŭ, décă inculpatulŭ póte sĕ fie cu dreptŭ cuvêntŭ acusatŭ. Motivele provocate în actulŭ de acusaţiune însă, carĭ mai multŭ ar puté sĕ producă unŭ surisŭ, decâtŭ sĕ servéscă de basă a unui verdictŭ seriosŭ, nicĭ decâtŭ nu suntŭ îndestulitóre, pentru ca în virtutea acelora eu, séu orĭcine altulŭ sĕ pótă fi acusatŭ, deórece acele, mai multŭ tractézā despre unele părerĭ de partidŭ politicŭ cu valóre individuală şi unilaterală, carĭ arŭ puté sĕ servéscă de materialŭ pentru unŭ articulŭ de ḑiarŭ, dér ele nicĭ decâtŭ nu constitue fapte punibile; prin consecinţă este cu neputinţă a deduce din ele o justă acusaţiune.

3. In resoluţiunea de acusaţiune nu suntŭ precisate cuvintele prin carĭ eu, în modulŭ espresŭ în § 171 şi cu deosebire în alŭ doilea alineatŭ alŭ § 172, »aşŭ fi agitatŭ pe o clasă, naţionalitate orĭ confesiune în contra celeilalte«; decĭ fără indicarea acelorŭ espresiunĭ, carĭ singure potŭ sĕ constitue adevĕratulŭ faptŭ de agitaţiune, n'am putută sĕ fiu cu dreptŭ cuvêntŭ acusatŭ.

4. Faptulŭ atribuitŭ mie, asemenea nu conţine nimica demnŭ de pedepsitŭ, deórece eu, în calitate de preşedinte, am consideratŭ vorbirea ţinută de d. Dr. A. Tincu nu numai obiectivă, ci chiar corĕspunḑĕtóre şi între marginele legei, întocmai ca comisarulŭ de poliţiă din apropiere şi procurorulŭ r. ung., carele asemenea a participatŭ la acea adunare, şi după ce dară vorbirea numitului nu conţine nimica demnŭ de pedepsitŭ, aşa nicĭ eu nu potŭ sĕ fiu trasŭ la rĕspundere; altmintrea calificaţiunea de »participante«, mai multŭ apésă pe acum numiţii, decâtŭ pe mine.

Imprejurarea, că încâtŭ propunerea d-lui Dr. Avramŭ Tincu a fostŭ de prisosŭ şi încâtŭ aşŭ fi avutŭ eu datorinţa a-i detrage cuvêntulŭ, nu póte avé nicĭ o basă, deórece prin acésta nu se póte constatá şi justificá unŭ faptŭ punibilŭ, prin urmare motivarea relativă la acéstă împrejurare nu documentézā chiar nimicŭ.

5. Agitaţiunea consistă în aceea, ca inculpaţii sĕ provóce pe cine-va spre a comite o crimă séu unŭ delictŭ. — In resoluţiunea de acusaţiune însĕ nicĭ cu unŭ cuvêntŭ nu se ḑice, că eu prin cari cuvinte şi în ce modŭ m'am nĕzuit a provocá pe cineva directŭ, ca sĕ comită o »crimă séu unŭ delictŭ,« aşa ceva nicĭ martorii nu afirmă, ci numai îşĭ închipuescŭ séu ei înşi-şĭ tragŭ consecinţele. Decĭ dér cum sĕ potŭ fi eu acusatŭ atuncĭ, când nicĭ măcar nu se afirmă în contra mea?

Séu dóră, esercitarea dreptului constituţionalŭ numai Maghiarilorŭ este permisă şi numai ei suntŭ îndreptăţiţĭ de a se consultá asupra gravaminelorŭ lorŭ constituţionalĭ?

După ce a consultá asupra gravaminelorŭ constituţionalĭ fie-care cetăţénŭ este îndreptăţitŭ, cum şi pe ce temeiu suntemŭ noi acusaţĭ atuncĭ, când şi noi amŭ consultatŭ asupra aceluia numai între marginele permise de lege?

Fiind dér permise consultările asupra gravaminelorŭ constituţionalĭ, acele nu potŭ sĕ formeze unŭ faptŭ punibilŭ chiar nicĭ în casulŭ, când ele nu ar fi pe placulŭ acelora, cari profeséză o altă părere politică; prin urmare unŭ faptŭ punibilŭ consistă numai în comiterea unei crime séu a unui delictŭ.

Unde suntŭ dér cuvintele, cari formézā faptulŭ obiectivŭ alŭ agitaţiunei? Suntŭ ele óre memorarea întêmplărilorŭ din trecutŭ? séu suntŭ ele împrejurarea, că noi Românii nu suntemŭ, căci nu putemŭ fi — mulţămiţĭ cu situaţiunea politică actuală?

Atuncĭ Domnilorŭ, trageţĭ la rĕspundere pe redactorii foilorŭ, pe conferenţiarii, ce se ocupă cu cestiunĭ politice; pe oratorii adunărilorŭ de poporŭ şi alţii; şi cu deosebire pe editorii poesielorŭ revoluţionare ale lui Petőfy, relative la agitaţiunĭ contra casei domnitóre şi-a membrilorŭ ei; pe editorii scrierilorŭ de asemenea cuprinsŭ ale lui Ludovic Kosuth supra-numitŭ »marele patriotŭ esilatŭ;« pe membrii reuniunilorŭ de maghiarisare; pe întemeitorii fundaţiunilorŭ poreclite »patriotice;« pe judele şi procurorulŭ politicŭ, şi numai după aceea ridicaţĭ pétra şi aruncaţĭ asupra nostră!

6. Fasiunile martorilorŭ numiţĭ în actulŭ de acusaţiune, — fiind causa de sub întrebare o causă politică, — nu potŭ avé nicĭ o greutate; căcĭ abstrăgêndŭ dela împrejurarea, că acele fasiunĭ nu conţinŭ nimica, ce ar conchide la o „directă provocare spre a se comite o crimă, séu unŭ delictŭ«; ei (martorii) în multe privinţe suntŭ interesaţĭ; de altă parte, cei mai mulţĭ dintre ei, nu cunoscêndŭ limba română, şi atâtŭ mai puţinŭ natura şi ideotismele ei, nu potŭ sĕ aibă o completă cunoscinţă despre adevĕratulŭ ei înţelesŭ alŭ cuvintelorŭ esprimate.

Scurtŭ: nu subverséză nicĭ unŭ motivŭ binecuvêntatŭ, că acestŭ actŭ criminalŭ care şi altcum a făcutŭ o rea impresiune, sĕ mai amărască spiritele şi aşa fără causă destulŭ de iritate.

Dreptŭ aceea, basatŭ pe aceste şi alte motive, — pe cari cu acéstă ocasiune înadinsŭ le-amŭ retăcutŭ, — rogŭ pe onorabila Tablă regéscă, sĕ binevoiéscă a pune afară din valóre resoluţiunea întêmpinată, carea fără vr'unŭ motivŭ legalŭ ţintesce a provoca o adevĕrată discordiă între pacinicii cetăţenĭ.

Cu respectŭ
Ioanŭ Papiu m. p.

SCIRILE ḐILEI.

La adunarea de constituire a reuniunei de maghiarisare din Cluşiu au luatŭ parte, după cum spunŭ foile din Cluşiŭ, mai numai persóne oficiale: deputaţĭ, primarĭ, fişpanĭ, inspectorĭ şi directorĭ de scóle, profesorĭ, judecătorĭ redactorĭ d'ai foilorŭ unguresci etc. Junimea maghiară universitară din Cluşiu are de gândŭ sĕ intre în corpore ca membru fundatorŭ cu 500 fl. Filiale s'aŭ mai înfiinţatŭ în Oderheiu şi Bürkös; se ḑice că se vorŭ mai înfiinţa în Mediaşu, Sighişóră şi Cohalmŭ. De frasele bombastice ale „patrioţilorŭ« nu mai vorbimŭ, n'au vaióre decâtŭ pentru ḑiua de 1 Aprilie românescŭ.

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

Acelea mĕsurĭ fură luate şi pentru cetăţenii Dorostolului (Dristorulŭ, Silistria). Dér aicĭ mĕsurile erau pré târḑiu luate, pentru că toţĭ notabilii primiseră religiunea creştină. Aicĭ ordonă ca în trei ḑile sĕ nu se mai afle creştinĭ şi arse tóte casele de rugăciune ale creştinilorŭ. Sf. Emilianŭ era robŭ alŭ tribunului din Dorostol şi celŭ mai credinciosŭ alŭ casei domnului sĕu, împărtăşindu-se de tóte secretele stăpânului sĕu, era şi îngrijitorŭ alŭ casei şi alŭ domeniilorŭ (moşielorŭ) acestuia. Acestŭ Fmilianŭ era iniţiatŭ în religiunea creştină de însuşĭ domnulŭ sĕu, la care se bucura de o mare favóre. Martirulŭ vĕḑuse în noua reformă a lui Cristŭ libertatea şi egalitatea omului. »Nu este robŭ, nicĭ liberŭ, nu este Elinŭ séu Romanŭ, nu este parte bărbătéscă, nicĭ femeiascĕ, mai preferatŭ înaintea lui Dumneḑeu, ci toţĭ întru Christosŭ suntŭ una,« ḑice Pavelŭ. Cine sémte mai multŭ apĕsarea sclăviei decâtŭ acela, care pórtă jugulŭ? Çine cunósce mai bine valórea libertăţii, decâtŭ sclavulŭ? De aceea clasa ce sufere s'a vĕḑutŭ adesea cea dintêiu în fruntea reformelorŭ progresive érā Patricii séu clasele nobile din imitaţiă séu de nevoiă întinseră mâna reformelorŭ. Tribunulŭ din Dorostolŭ basatŭ pe posiţiunea sa, pe amorulŭ concetăţenilorŭ şi chiar pe alŭ sclavilorŭ sĕi, susţinù cu pieptulŭ causa coreligionarilorŭ sĕi. Când Capitolinŭ se ospĕta la masă cu amicii sĕi, ceilalţĭ cetăţenĭ creştinĭ, conspirândŭ cu tribunulŭ lorŭ contra idololatriei, puseră focŭ la tóte capiştele din Dorostolŭ cu mâna martirului Emilianŭ; unŭ popă idololatru alergă iute şi intrândŭ în sala de ospĕţŭ unde se desfăta Capitolinŭ cu amicii sĕi, comunică prefectului arderea capiştelorŭ şi dĕrĕmarea idolilorŭ.

Tótă adunarea se turbură, veselia se prefăcù într'o profundă întristare. Toţĭ alergară cu garda cetăţenéscă în tóte părţile, ca sĕ afle pe culpabilii. In astă turburare se prinse unŭ creştinŭ venindŭ dela ţérina sa şi care îşĭ avea locuinţa lângă una din acestea capiştĭ; pe acesta îndată ilŭ punŭ la tortură, ca sĕ afle pe autorii acestei catastrofe. Vĕḑêndŭ Sf. Emilianŭ, că fapta sa va causa mórtea coreligionarului sĕu nevinovatŭ, merse la prefectŭ şi declarându-se singurŭ de incendiarŭ ḑise: »Mai suntŭ câteva sute ca mine, carĭ amŭ juratŭ rĕsbunare contra Dumneḑeilorŭ voştri şi te încredinţezŭ, Capitoline, că câtŭ timpŭ nu vei suferi pe creştinĭ a'şĭ avé bisericile lorŭ aicĭ, nicĭ capiştele vóstre nu vorŭ mai esista.«

Capitolinŭ cercă în totŭ chipulŭ sĕ afle şi pe ceilalţĭ conjuraţĭ, dar nu putù afla nimicŭ din gura lui Emilianŭ, de aceea ilŭ puse la mare tortură. După aceea ilŭ condamnă la ardere cu focŭ. Ostaşii scóseră pe Emilianŭ afară din cetate şi făcură unŭ focŭ mare pe marginea Dunării, apoi aruncară de viu pe sfântulŭ în focŭ. Biserica serbézā pomenirea lui în 18 Iulie. Gautia, sora stăpânului sĕu şi cu alţĭ creştinĭ, adunară rĕmăşiţele lui şi le îngropară 3 stadii departe din cetate. După ḑece anĭ se ridică aicĭ o biserică în numele lui Emilianŭ, prin stăruinţa Gautiei.

Persecuţiunea decretată de Iulianŭ nu era produsă de vre unŭ zelŭ către ḑei şi Penaţĭ, ci mai multŭ din motivulŭ de a desbrăca creştinii de averile lorŭ, după cum a arătatŭ Capitolinŭ, care a cerutŭ dela cetăţenii Dorostolului sĕ plătéscă o litră de aurŭ, éră tribunulŭ, stăpânulŭ lui Emilianŭ, sĕ plătéscă o litră de argintŭ la tesaurulŭ imperiului.

St. Capitonŭ.

(287—340 d. Chr.)

In secululŭ alŭ treilea, patriarchulŭ Ierusalimului trimise mai mulţĭ preoţĭ şi Episcopĭ, ca sĕ propage evangelia şi sĕ boteze pe barbarĭ; între aceştia se afla şi unulŭ Eufremŭ, care propaga evangelia mai multŭ de ḑece anĭ şi întemeiă şi Episcopia numită a Goţiei, éră după mórtea acestuia se trimise dela Constantinopole unŭ óreçare Euterie. In timpulŭ acesta inundară barbarii Dacia lui Traianŭ. Euterie părăsi episcopia Goţiei, se duse la Constano-

Zelosulŭ nostru templarŭ din Brașovŭ D. Vasilie Popovicĭ a dăruitŭ redacțiunei nóstre o »opincă« de lemnŭ cu inscripțiunea: »Horia, 1885,« lucrată cu multă artă și gustŭ. In opincă suntŭ așeḑate două călimare într'o despărțitură, ér în a doua o pénă de scrisŭ frumosŭ sculptată, avêndŭ în capulŭ de susŭ o rótă între unŭ spicŭ de grâu și unŭ știuleŭ de cucuruzŭ și mai josŭ câțiva spinĭ. Redacțiunea nóstră aduce d-lui Popovicĭ cele mai căldurόse mulțămirĭ, felicitându-lŭ în acelașŭ timpŭ pentru ingeniósa ideă ce a avut'o, de a ne surpriede c'unŭ suvenirŭ atâtŭ de frumosŭ.

—0—

Medîculŭ de cercŭ D-r Nicolau Calefariu a fostŭ numitŭ de comitele din Sibiu medicŭ de ocolŭ onorarŭ alŭ ocolului judecătorescŭ Săliște,

—0—

O ordinațiune a ministrului de finanțe hotărășce, ca cei restanțĭ cu ḑiua de eliberare din armată, dacă nu potŭ plăti taxa în banĭ, sĕ se aresteze cu o jumătate de ḑi până la 30 de ḑile. La 10 fl. restanță séu mai puțin se socotesce o ḑi arestŭ. Propunerea de arestare o face inspectorulŭ de dare și comisiunea administrativă decide asupra ei.

—0—

Joi séra, surorile Tacianu din Bucurescĭ vorŭ cânta în sala hotelului Nr. 1 pentru cea din urmă óră. Mica Rosa de 4 anĭ va cânta romanța »Gondoleta« de V. Alexandri. Publicului românŭ i se oferă o bună ocasiune de a auḑi atrăgătórele cântece românescĭ, cântate de cele patru surorĭ cu multă pricepere și dulceață. De aicĭ cântărețele vorŭ pleca la Făgărașŭ.

—0—

Astă séră se va da în sala hotelului Nr. 1 concertulŭ B. Risenberger.

—0—

Măsurarea orașului. Deja din mijloculŭ lunei lui Martie a. c. s'a începutŭ însemnata măsurare a cetății și a pădurii, — la care comuna cetății, cu atâta zelŭ a nesuitŭ fiindŭ baza unorŭ reforme însemnate; care taiă în viața comunală, — din partea respectivilorŭ întreprinḑătorĭ, a d-lorŭ inginerĭ Franz Hafferl și Iosef Stern și a directorului forestierŭ H. Brettschneider. In multe puncte, înălțimĭ și respântii în orașulŭ nostru se vĕdŭ așadară numĕrósele semne triangulare, pociumbĭ și prăjinĭ. Inginerii și geometrii întreprinḑĕtorilorŭ lucréză cu diligență și locuitorii orașului furĕ provocațĭ printr'o publicațiune a magistratului, sĕ sprijinéscă pe întreprinḑĕtorii lucrărilorŭ de mĕsurare, dândŭ deslușirĭ, evitândŭ conturbărĭ, crutândŭ aparatele de mĕsurare așeḑate. Noi voimŭ sĕ mai atragemŭ atențiunea, că pentru vătămarea intenționată și rĕutăciósă a aparatelorŭ de mĕsurare este fixată o pedépsă de arestŭ până la 3 ḑile și pedépsă în banĭ până la 100 fl. și că mai cu sémă slujitorii, învĕțăceii, scolarii și copii trebue sĕ fie în acéstă privință admonițĭ din partea mai marilorŭ și părinților lorŭ. Noi recomandămŭ și din parte-ne aceste lucrărĭ sprijinirei publicului și vomŭ urmări cu mare interesŭ propășirea lorŭ și în urmă finirea lorŭ peste 2 anĭ.

Sinodulŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 13 Aprilie n.

Inainte de a se deschide sinodulŭ archidiecesanŭ gr. or. convocatŭ pe ḑiua de Dumineca Tomii, P. Sf. Sa Metropolitulŭ a oficiatŭ sf. liturgiă în biserica Mitropoliei, fiindŭ de față numĕrosŭ publicŭ. Apoi deputații sinodului s'au întrunitŭ în sala seminarială, unde Prea Sânția Sa ca președinte a deschisŭ prima ședință sinodală printr'unŭ discursŭ, în care arĕtândŭ, că este unŭ aderentŭ alŭ sinodalității, bineventă pe deputațĭ. A ḑisŭ Escelența Sa în discursŭ, că pentru prosperarea lucrărilorŭ sinodului se cere, ca întregŭ sinodulŭ sĕ fie însuflețitŭ de virtuțile creștinescĭ: credința, speranța și iubirea, căcĭ numai în modulŭ acesta, neabătându-se adecă nicĭodată din calea cea dréptă, se póte lucrá pentru binele bisericii. Altfelŭ, încheiă Prea Sânția Sa, sinodulŭ nefiindŭ inspiratŭ de aceste virtuțĭ, causa cea sfântă se compromite împreună cu sinodulŭ.

Amŭ dori, ca aceste trei virtuțĭ creștinescĭ, ce le-a recomandatŭ sinodului, sĕ le pótă traduce mai ântêiu Prea Sânția Sa în fapte. Altfelŭ biserica cu greu va puté înainta, décă capulŭ ei nu va premerge cu esemplulŭ.

După discursulŭ de deschidere s'au alesŭ notarĭ provisorii: păr. protop. Danciu, păr. adm. protop. Iuliu Danŭ, d-nii Dr. Olariu, Dr. Todea, M. Voileanu și P. Piposŭ. Deputații își presentară apoi spre verificare hârtiile credențiónale și cu acésta s'a încheiatŭ prima ședință, anunțându-se cea următóre pentru a doua ḑi Lunĭ. N.

Convocare.

Reuniunea «Mariană» a învĕțătorilorŭ poporalĭ din districtulŭ Năsĕudului și giurŭ va ține adunarea sa generală ordinară pentru anulŭ curentŭ în Monorŭ la 26 și 27 Maiŭ st. n. cu următórea

Programă:

1. Membrii asistă în corpore la celebrarea cultului divinŭ. 2. Cuvêntulŭ de deschidere prin președinte. 3. Alegerea comisiunilorŭ. 5. Raportulŭ comitetului. 6. Ținerea de disertațiunĭ și tractate teoretice: a) Aplicarea remunerațiunilorŭ și pedepselorŭ în scóla poporală. b) Ce mijlóce va întrebuința învĕțătorulŭ spre a statori legătura de lipsă între scólă și casa părintéscă. c) Cum sĕ se procédă la propunerea limbei maghiare în scólele poporale române. d) Observărĭ în contra obiceiului de a schimosi limba. e) Insemnătatea sciințelorŭ realĭ și modulŭ tractărei lorŭ în scóla poporală 7. Trei prelegerĭ practice: a) din istoria patriei, b) din fisică, și c) din istoria naturală. 8. Publicarea ordinațiunei măritului ordinariatŭ dto Gherla, 30 Decembre 1884 Nru. 7354, cum și a altorŭ disposițiunĭ emanate dela locurile mai înalte. 9. Pertractarea altorŭ propunerĭ și tractate de interesŭ pentru reuniune, ce se vorŭ însinua la timpŭ. 10. Desemnarea locului pentru proxima adunare generală. 11. Verificarea protocolului.

La acéstă adunare se invită toțĭ on. domnĭ membri.

Din ședința comitetului reuniunei »Mariane« ținută în Năsĕudŭ la 30 Martie 1885.

Vice-președintele: Cosma Anca. Secretariulŭ: Petru Tofanŭ.

TELEGRAMĂ PART. A „GAZ. TRANS."

Primimŭ aḑĭ din Năsĕudŭ următórea telegramă, care în partea ei din urmă nu o putemŭ bine descifra. Cuvintele, ce credemŭ că vorŭ fi a se adauge spre completarea sensului, le punemŭ între parentese:

„In 12 Aprile a fostŭ vicariulŭ (la Năsĕudŭ Sân-Georgiu?) spre a instalá pe Vasilie Popŭ de capelanŭ. Preste 450 capĭ de familii au protestatŭ gróznicŭ neprimindŭ instalarea, pentru că numai câțĭ-va mituițĭ cu banĭ au umblatŭ a (pune?) capelanŭ (în) Năsĕudŭ-Sân-georgiu."

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 14 Aprilie. — In conferința clubului partidei liberale, ministrulŭ justiției a schițatŭ rĕspunsulŭ, ce are sĕ'lŭ dea la interpelațiunile deputațilorŭ Babeșŭ și Orban în privința sentinței de achitare a juriului din Sibiu în procesulŭ de pressă alŭ „Tribunei." Rĕspunsulŭ s'a luatŭ la cunoscință.

Londra, 14 Aprilie. — După unŭ consiliu de ministri, care a duratŭ două óre, ministrulŭ englesŭ Granville a conferitŭ cu ambasadorulŭ austro-ungarŭ Károlyi și cu Hassan Fehmi pașa.

DIVERSE.

Greșelele telefonului. — »Le Bulletin du Téléphone« scrie următórele: Unŭ abonatŭ alŭ rețelei telefonului din Parisŭ cere biroului centralŭ sĕ fie pusŭ în comunicațiă cu mediculŭ sĕu. Abonatulŭ: »Soția mea se plânge, că are o durere mare la céfă și unŭ felŭ de greutate la stomacŭ.« Medicŭlŭ: »Trebue sĕ aibă malaria.« Abonatulŭ: „Ce e de făcutŭ?" In acelŭ momentŭ funcționarulŭ dela birou schimbă din greșélă comunicațiunea și nenorocitulŭ soțŭ primesce rĕspunsulŭ unui mecanicŭ, care dă o consultațiă proprietarului unei marĭ morĭ cu aburŭ. Mecaniculŭ: »Credŭ că în intru este acoperită de rugină d'o grosime de mai multe milimetre. Las'o în timpulŭ nopții sĕ se rĕcéscă și diminéță, mai nainte d'a o încălḑi, ia unŭ ciocanŭ și bate'o cu putere. Ea apoi o pompă cu presiune mare și spal'o bine.« Medicŭlŭ pentru marea lui mirare nu'șĭ a mai vĕḑutŭ de locŭ clientulŭ.

* *
*

Unŭ arbore luminosŭ. — La 12 mile depărtare de Tuscarora e unŭ arbustŭ de aprópe 7 picióre înălțime, cu unŭ trunchiu, a cărui basă e de trei orĭ mai grósă de câtŭ mâna unui omŭ. Are nenumĕrate ramurĭ și rămurele; acestŭ arbustŭ posede minunata proprietate în frunzișulŭ lui, că, în unele timpurĭ ale anului, e așa de luminosŭ de póte fi vĕḑutŭ la o distanță de peste o milă în noptea cea mai întunecósă, și în imediata lui vecinătate emite o lumină în deajunsŭ, ca sĕ poțĭ citi tiparulŭ celŭ mai mĕruntŭ. S'a constatatŭ că proprietatea acésta luminósă e datorită unui felŭ de substanță gumósă, care acopere fiecare frunḑă, și că, frecând'o în mânĭ, acestea capĕtă lumina fosforescentă, iar frunḑa o pierde cu totulŭ. Amŭ fostŭ curioșĭ a sci ce speță de arbore este acesta, și amŭ scrisŭ deja redacțiunei engleze The Farmer, de unde împrumutămŭ acésta, spre a ne da deslușirĭ. Le vomŭ împărtăși imediatŭ cititorilorŭ. Ce grădină feerică nu s'ar putea întocmi cu arborĭ ca aceștia luminoșĭ!

☛ De aḑi încolo se va trimite fóia numai acelorŭ Domnĭ abonațĭ, carĭ au solvitŭ abonamentulŭ pentru cuart. II-lea.

Administrațiunea Gazetei Transilvaniei.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

---

pole și se plânse la împĕratulŭ Constantinŭ despre suferințele creștinilorŭ din partea barbarilorŭ. După ce bătŭ Constantinŭ pe barbarĭ, se întórse Euterie érĕ în Episcopia sa și aduse cu sine și pe clericulŭ Capitonŭ. Când se apropiă Euterie și cu ómenii sĕi de Dunăre, ilŭ împresurŭ o cétă de barbarĭ, carĭ ilŭ omorîră, și numai Capitonŭ și încă cu doi diaconĭ scăpară. După mórtea lui Euterie locuitorii Daciei își aleseră de Mitopolitŭ pe Capitonŭ, care fŭ născutŭ în Dacia rîpénă. După ce se făcŭ archiereu puse cea mai mare silință sĕ facă creștinĭ și pe barbarii, carĭ mai rĕmaseră printre Romanĭ. Totŭ Capitonŭ a botezatŭ pe Sava și Sansalŭ. St. Capitonŭ, predicândŭ într'o ḑi poporului, se aprinsese atâta de tare, încâtŭ unulŭ din capii barbarilorŭ ḑise, că Capitonŭ vorbesce c'o limbă de focŭ. Acestŭ Mitropolitŭ a avutŭ sĕ sufere multe nevoi și multe năcazurĭ dela barbarĭ. In 22 Dec. ș'a datŭ sufletulŭ acestŭ învĕpăiatŭ Archiereu. Milostenia și ajutorulŭ celui asupritŭ erau calitățile ce caracterisau pe acestŭ sfântŭ bărbatŭ. Archereii timpurilorŭ primitive sĕmĕnau dreptatea și frăția între ómenĭ, depărtândŭ desbinarea și corupția dintre fii lorŭ spirituali.

St. Sava și Sansalŭ.

(302—365 d. Cr.)

St. Sava e de origine Romanŭ din Dacia lui Traianŭ. Elŭ a trăitŭ pe timpulŭ lui Constantinŭ și s'a inițiatŭ în religiunea creștină de Capitonŭ. Pe timpulŭ, când Valente bătea pe barbarii din Dacia Traiană, St. Sava cu preotulŭ Sansalŭ predică poporului, ca sĕ se scóle în contra barbarilorŭ și sĕ se unéscă cu frații lorŭ din Dacia Aureliană. Intre căpeteniile Goțilorŭ Atanarichŭ și Fritigernŭ se născu discordiă, din care apoi se încinse între amêndouĕ partidele unŭ rĕsboiu sângerosŭ. Atanarichŭ învinse deocamdată pe Fritigernŭ, care fugi la Constantinopole, cerêndŭ ajutorulŭ Romanilorŭ bizantinĭ contra lui Atanarichŭ. Ducele Romanilorŭ Soranŭ trecu cu Fritigernŭ Dunărea și începu nuŭ rĕsboiu sângerosŭ, în care Atanarichŭ fu învinsŭ. Pe când se petreceau acestea, unŭ nepotŭ alŭ lui Atanarichŭ cu numele Attaridŭ făcea marĭ cruḑimĭ printre Românii Daciei orientale. St. Sava fugi de frica lui Attaridŭ din reședința lui și se duse la unŭ amicŭ alŭ sĕu Gautinŭ, preotulŭ, érĕ Sansalŭ se duse la Constantinopole. Attaridŭ aflândŭ că Sava și Sansalŭ s'au întorsŭ érĕ în reședința sa, tri mise tocmai în sĕrbătorile Pascilorŭ de-i prinse. Pe Sansalŭ ilŭ puse într'unŭ carŭ, fiind-că era bĕtrênŭ, érĕ pe Sava ilŭ duse legatŭ pe lângă carŭ. Ajungêndŭ în tabĕra barbarilorŭ, pe Sava ilŭ puse la cele mai cumplite muncĭ, apoi îi legă mânile la spate și o pétră de grumaḑĭ, după aceea ilŭ aruncă în rîulŭ Musia în 12 Aprilie. Soranŭ după câțĭva anĭ desgropă rĕmășițele lui Sava și le trimise la biserica din Capadocia. Biserica serbéză pomenirea acestui Sfântŭ în 14 Aprilie.

Sta Gautia și Doclida.

(320—374 d. Cr.)

Gautia era născută în Dacia lui Aurelianŭ în cetatea Dorostolŭ, unde frate-sĕu era tribunŭ. Ea de frica prefectului Capitolinŭ părăsi loculŭ nascerii sale și se duse în Dafne (Constanțiola) la gura Argeșului. Pe când bărbatulŭ ei se puse în contactŭ cu Iugurichŭ, unulŭ din căpeteniile barbarilorŭ dela Dunăre, pe atuncĭ barbarii se băteau cu Bizantinii la Dunăre. Jugurichŭ opri strașnicŭ pe creștinĭ, ca sĕ se mai adune în bisericĭ, pentru că elŭ îi învinuia, că facŭ conspirațiunĭ contra lui. Pe când acești martirĭ se aflau în biserică, Jugurichŭ dĕdu focŭ bisericii și toțĭ arseră. Gautia și cu fiica sa scăpară, din causă că în aceea ḑi nu merseră la biserică. Ele adunară rĕmășițele celorŭ arșĭ și le duseră la Dorostolŭ. Gautia murĭ în Dorostolŭ, după ce a avutŭ a suferi cumplite chinurĭ din partea barbarilorŭ.

Aicĭ se nasce întrebarea: de ce astăḑĭ cei mai mulțĭ creștinĭ nu se mai ducŭ la biserică ca în timpurile primitive ale creștinismului? Biserica creștină la începutŭ unia pelângă misteriile sale religióse, binefacerea practică, adecă instituțiunĭ filantropice, scolĭ, spitale, ajutorŭ celui scăpătatŭ, cu unŭ cuvêntŭ caritatea evangelică pusă în lucrare. (Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena
din 13 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	94.—	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de hârtiă 5%	89.50	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	117.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de hărtiă austriacă	79.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	105.50	Renta de arg. austr.	80.30
Bonurĭ rurale ungare	101.50	Renta de aurŭ austr.	105 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Losurile din 1860	139 —
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—	Acțiunile băncei austro-ungare	839 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Act. băncei de creditŭ ung.	282.25
Bonurĭ rurale transilvane	100.90	Act. băncei de creditŭ austr.	281.80
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
		Napoleon-d'orĭ	9.93½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.45
		Londra 10 Livres sterlinge	125.80

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 29 Martie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	84¼	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	—
Credit fonc. rural (7%)	99¾	—
» " " (5%)	84	—
» » urban (7%)	96½	—
» » » (6%)	90½	—
» » » (5%)	81½	—
Banca națională a României	1185	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	318	—
« » » Națională	230	—
Aurŭ	15.10%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 14 Aprilie st. n. 1885.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.66	8.69
Argint românesc	8 60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.85	9.92
Lire turcescĭ	11.10	11.15
Imperialĭ	10.10	10.15
Galbenĭ	5.76	5.82
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	120.—	121.50
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sz. 1827—1885 számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék mint tkvi hatoság közhirréteszi, hogy Pascu Ioan Dumitru végrehajtatónak Spuderca Ioan Dumitru s neje végrehajtást szenvedö elleni 106 frt. — kr. tökekövetelés as járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén levő a brassói 3199 sz. tjkben fekvő 3906 és 3907 ház számu ingatlanra az árverést 365 frt. ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885 évi junius hó 5-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvszék tkkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándekozok tartoznak az ingatlan becsáránaü 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881 LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyamma. számitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügymintszteri rendelet 8 §-ában kijelött óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 év 60 t. cz. 170 § a értelmében a bánâtpénznek a biroságnál elöleges elhelyezéséről kiálitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó 1885 évi Márczius hó 7-ik napján.

A brassói kir. törvényszék mint telekkőnyvi hatóság üléséből.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
Brașovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
Clușiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10,56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
Clușiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Brașovŭ (	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.